

Силабус курсу
Порівняння культур в контексті теорії міжкультурної комунікації

Освітній ступінь – бакалавр

Галузь знань: 014 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))

Освітньо-наукова програма: Середня освіта (Англійська мова і література)

Кількість кредитів – 3

Рік підготовки – 1, семестр – 2

Компонент освітньої програми: вибіркова дисципліна

Дні занять: за розкладом

Консультації: за розкладом

Мова викладання: українська, англійська

Керівник курсу

Кандидат педагогічних наук, Нацюк Мар'яна Богданівна

Контактна інформація: nymaryana@gmail.com

+38 0677338281

Анотація дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Порівняння культур у контексті теорії міжкультурної комунікації» є розширення знань студентів про теоретичні основи здійснення аналізу культур та оволодіння студентами навичками й вміннями необхідними для неупередженого порівняння культур та здійснення їх взаємодії:

- знати характеристики культур, що слугують основою для їх порівняння; закономірності взаємодії між людьми різних культур; різні системи координат сприйняття дійсності; бар'єри міжкультурного спілкування;
- вміти виділяти культурно зумовлені особливості поведінки, формувати психологічну готовність до сприйняття іншомовної культури, представляти і порівнювати з власною культурою;
- усвідомлювати культурну зумовленість сприйняття дійсності і необхідності формування релятивістського погляду, толерантності й емпатії.

Організація навчання (структура курсу)

Години		Теми	Результати навчання	Завдання
лекції	практичні			
2	2	Тема 1. Визначення культури, її структура та типи	знати: визначення та структуру культури; види і ознаки цінностей й упереджень в культурі;	Питання для обговорення, презентації.

4	2	Тема 2. Цінності, переконання, норми поведінки як елементи культури	вміти: виділяти культурно зумовлені особливості поведінки; організувати власні висловлювання та поведінку з урахуванням цінностей, переконань іншомовної культури;	Питання для обговорення, презентації, художні фільми, відео.
2	2	Тема 3. Стереотипи, етноцентризм, упередження	Знати види і ознаки цінностей й упереджень в культурі; норми поведінки в рідній й іншомовній культурі; психологічні особливості міжкультурної комунікації; бар'єри міжкультурної комунікації;	Питання для обговорення, презентації, відео, тексти.
4	4	Тема 4. Етапи сприйняття культури	Знати етапи сприйняття культури; характеристику культурного шоку; шляхи розв'язання міжкультурних конфліктів.	Питання для обговорення, презентації, відео, тексти.
4	2	Тема 5. Культурний шок.	Знати етапи сприйняття культури; характеристику культурного шоку; шляхи розв'язання міжкультурних конфліктів.	Питання для обговорення, презентації, відео, тексти.

2	4	Тема 6. Причини культурних непорозумінь.	вступати у соціальні контакти, враховуючи норми поведінки; усвідомлювати культурну відносності світогляду людей; виявляти і долати психологічні бар'єри міжкультурного спілкування.	Питання для обговорення, презентації, відео, тексти.
2	4	Тема 7. Шляхи улагодження культурних непорозумінь	виявляти психологічні особливості різних культур; використовувати здобуту інформацію у власних висловлюваннях; об'єктивно аналізувати культури; розв'язувати міжкультурні конфлікти	Питання для обговорення, презентації, відео, тексти.
20	20			

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК3	Здатність навчатися та продовжувати навчання із значним ступенем автономності для оволодіння сучасними знаннями
ЗК5	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК6	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної або навчальної діяльності.
ЗК7	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
ЗК8	Здатність бути критичним і самокритичним, генерувати нові ідеї, працювати в команді.
ЗК10	Здатність користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями у швидкоплинних умовах сьогодення
ФК 3.	Здатність здійснювати письмове та усне спілкування іноземною мовою у різних регістрах, відповідно до жанровостильових різновидів з метою розв'язання комунікативних завдань.

ФК6	Здатність використовувати професійні знання і практичні навички в галузі лінгвістики, літературознавства, зарубіжної літератури
ФК9	Здатність планувати, організовувати, здійснювати прикладне мікродослідження з предметної спеціальності, систематизувати, аналізувати, інтерпретувати та представляти його результати
Програмні результати навчання	
ПРН 1	Знати основні етапи розвитку української державності та становлення українського суспільства; основні правові та економічні норми діяльності громадянина; принципи релігійної толерантності; основні філософські ідеї та концепції; умови формування особистої свободи, відповідальності за збереження культурних цінностей, моральних обов'язків людини.
ПРН 5	Знати мовні норми з державної, англійської та другої іноземної мов, соціокультурну ситуацію розвитку іноземних мов, особливості використання мовних одиниць у певному контексті.
ПРН 6	Вміти використовувати іноземні мови (англійську, німецьку або французьку) в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах..
ПРН 7	Вміти аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють
ПРН 11	Вміти забезпечувати діалог культур у процесі вивчення іноземної мови та зарубіжної літератури, створювати умови для міжкультурної комунікації.
ПРН 14	Вміти педагогічно доцільно використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і практичних проблем у професійній діяльності..
ПРН 15	Володіти прийомами і методами здійснення інформаційно-аналітичної діяльності, зокрема збирати інформацію, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично аналізувати, інтерпретувати, доопрацьовувати та застосовувати у власній професійній діяльності
ПРН 18	Демонструвати здатність цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.

Джерела:

Основні:

1. Елизарова Г. В. Культура и обучение иностранным языкам / Г. В. Елизарова. – СПб. : Каро, 2005. – 352 с.
2. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація [навчальний посібник] / В. Н. Манакін. – К.: Видавничий центр «Академія», 2012. – 285 с.
3. Нацюк М.Б. Організація навчального матеріалу для формування лінгвосоціокультурної компетентності у майбутніх учителів англійської мови / М. Б. Нацюк // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка». - 2017. - №4. – С. 89-95
4. Нацюк М. Б. Психологічні передумови формування лінгвосоціокультурної компетентності у майбутніх учителів іноземної мови в читанні художньої літератури / М. Б. Нацюк // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2013. – № (1) 67. – С. 151–156
5. Нацюк М.Б. Бабій Л.Б. Міжкультурна компетентність у загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти: застосування на практиці / М.Б. Нацюк, Л.Б. Бабій // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка». - 2019. - №1. – С. 75-82

6. Brown H. D. Learning a second culture / Douglas H. Brown // Culture bound : Bridging the cultural gap in language teaching; ed. by J. M. Valdes. – Cambridge : Cambridge University Press, 1986. – P. 33–48.
7. Burwitz-Melzer E. Teaching intercultural communicative competence through literature / Eva Burwitz-Melzer // M. Byram, A. Nichols, D. Stevens. Developing intercultural competence in practice. – Clevedon : Multicultural Matters Ltd., 2001. – P. 29–43
8. Hall E. T. Key concepts: Underlying structures of culture / E. T. Hall, M. R. Hall // Readings in cultural contexts; ed. by J. N. Martin, T. K. Nakayama, L. A. Flores. – Mountain View, California : Mayfield Publishing Company, 1998. – P. 199–205.
9. Halualani R. T. Seeing through the screen : A struggle of “Culture” / Rona T. Halualani // Readings in cultural contexts; ed. by J. N. Martin, T. K. Nakayama, L. A. Flores. – Mountain View, California : Mayfield Publishing Company, 1998. – P. 264–275.
10. Hofstede G. I, we, and they / Geert Hofstede // Readings in cultural contexts; ed. by J. N. Martin, T. K. Nakayama, L. A. Flores. – Mountain View, California : Mayfield Publishing Company, 1998. – P. 345–357.
11. Great Britain through literature. Навчально-методичний посібник для студентів факультету іноземних мов / М. Б. Нацюк. – Тернопіль : Вектор, 2014. – 158 с.
12. McDowal D. Britain in close up : [an in-depth study of the changing face of contemporary Britain] / David McDowal. – Harlow : Longman, 1995. – 207 p.
13. Tomalin B. Cultural awareness / B. Tomalin, S. Stempleski. – Oxford : Oxford University Press, 1993. – 160 p.
14. Valdés J. M. Language, thought, and culture / Joyce Merrill Valdes // Culture bound : Bridging the cultural gap in language teaching; ed. by J. M. Valdes. – Cambridge : Cambridge University Press, 1986. – P. 1–4.
15. Valdés J. M. Culture in literature / Joyce Merrill Valdes // Culture bound : Bridging the cultural gap in language teaching; ed. by J. M. Valdes. – Cambridge : Cambridge University Press, 1986. – P. 137–148.

Допоміжні

1. Методика навчання іноземних мов і культур : теорія і практика : [підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів] / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
2. Hofstede centre. Strategy, culture, change. What about the UK? [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://geert-hofstede.com/united-kingdom.html>
3. Kramersch C. The Cultural Component of Language Teaching [Електронний ресурс] / Claire Kramersch // Zeitschrift für Interkulturellen Fremdsprachenunterricht. – 1996. – 1(2). – P. 13. Режим доступу: http://www.spz.tu-armstadt.de/projekt_ejournal/jg_01_2/beitrag/kramersch2
4. Writer’s Web (<http://www.urich.edu/~writing/wweb.html>)

Політика курсу

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, здані несвоєчасно без поважних причин, будуть оцінені меншою кількістю балів (75% від можливої максимальної кількості балів за певний вид діяльності). За наявності поважних причин дозволяється перескладання модулів.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Заборонено списувати під час виконання контрольних робіт (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Дозволяється використовувати мобільні пристрої лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. Письмові завдання перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту, якщо виявлено не більше 20% коректних текстових

запозичень.

- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування, відрядження) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Теми 1-7: усне опитування, презентації	50
ІНДЗ (теми 1-7): написання есе	30
Залік (теми 1-7) – підсумковий тест	20
Всього	100